

**A doktori iskola/doktori oktatási program megnevezése: ELTE Irodalomtudományi
Doktori Iskola / Francia irodalom a középkortól a felvilágosodásig doktori oktatási
program**

A doktori iskola/a doktori oktatási program kódja: IR/FRKÖ

TANEGYSÉGLISTA

**IKM - Iskolarendszerű képzési modul (megszerezhető kredit:112, teljesítendő tárgy:16
db)**

P/IR/xxx-1 Társtudomány 1.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/xxx-2 Társtudomány 2.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/xxx-3 Társtudomány 3.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/xxx-4 Társtudomány 4.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/FRKÖ-5 Középkori/reneszánsz/XVII. századi költészet I.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/FRKÖ-6 Középkori/reneszánsz/XVII. századi költészet II.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/FRKÖ-7 Középkori/reneszánsz/XVII. századi epika I.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/FRKÖ-8 Középkori/reneszánsz/XVII. századi epika II.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/FRKÖ-9 Francia nyelvtörténet I.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/FRKÖ-10 Francia nyelvtörténet II.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/FRKÖ-11 Disszertációs témakonzultáció 1.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/FRKÖ-12 Disszertációs témakonzultáció 2.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/FRKÖ-13 Disszertációs témakonzultáció 3.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/FRKÖ-14 Disszertációs témakonzultáció 4.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/FRKÖ-15 Disszertációs témakonzultáció 5.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/FRKÖ-16 Disszertációs témakonzultáció 6.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

**TM - Tudományos modul (megszerzendő kredit legalább: 36, ebből 3 publikáció
kötelezően teljesítendő)**

P/IR-20 Tanulmányírás 1.

8 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR-21 Tanulmányírás 2.

- 8 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető
P/IR-22 Tanulmányírás 3.
 8 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető
P/IR-23/A, B, C* Tanulmányírás
 8 kredit, gyakorlati jegy, választható, korlátlanul ismételhető
P/IR-24/A, B, C* Egyéb publikáció
 4 kredit, választható, korlátlanul ismételhető
P/IR-25/A, B, C* Konferencia-előadás
 4 kredit, választható, háromszor ismételhető
P/IR-26/A, B, C* Szerkesztés
 4 kredit, választható, háromszor ismételhető
P/IR-27/A, B, C* Tudományszervezés / oktatásszervezés
 4 kredit, választható, háromszor ismételhető
P/IR-28/A, B, C* Külföldi kutatómunka
 4 kredit, választható, háromszor ismételhető
P/IR-29 Egyéb tudományos tevékenység
 4 kredit, választható, nem ismételhető

*Az A, B, C a félévenkénti meghirdetést lehetővé tévő technikai megkülönböztetés, hogy azonos félévben több tanegységet is föl lehessen venni egy-egy tevékenységfajtából.

OM - Oktatási modul (megszerezhető kredit: 32, teljesítendő tárgy: 0db)

- P/IR-50/A, B, C, D Heti 2 órás szeminárium vagy előadás tartása**
 8 kredit, választható, négyszer ismételhető

Kurzusleírás (szakirodalom-ajánlás) kurzusonként

P/IR/FRKÖ-5 Középkori/reneszánsz/XVII. századi költészet I.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

A középkori szöveget a modern irodalmi szövegtől megkülönböztető egyik legfontosabb jellemvonás, hogy az előbbi egy írás újraírásaként, újratertésként (*re-production, ré-écriture*) jelenik meg. Számos kutató kiemelte egy bizonyos elbeszélésszerkezet szembeötlő hasonlóságát a népmesével. Összetett viszonyuk elmélyültebb tanulmányozása megkísérli megragadni az *intertextus* mibenlétét és működését a középkori intertextualitás bizonyos példáin.

A kurzus a kritikai terminológia és különböző elméleti megközelítések vizsgálatán túlmenően arra vállalkozik, hogy lehetséges párhuzamokat vonjon egy adott corpus (szoros struktúrájuk és linearitásuk folytán a középkori lírai és narratív elbeszélések, valamint novellák kínálkoznak erre) és a mese (mely per definitionem csak rekonstruált lehet) között. Célja a szövegelemzések elvégzése során a szemantikai-poétikai elmélyítés, és végső soron a szöveg jobb interpretációja.

Szakirodalom:

Emmanuèle BAUMGARTNER, *Le récit médiéval*, Paris, Hachette, 1995.

- Francis DUBOST, *Aspects fantastiques de la littérature narrative médiévale (XIIe-XIIIe s.) L'Autre, L'Ailleurs, L'Autrefois*, Paris, Champion, 1991.
- Anita GUERREAU-JALABERT, *Index des motifs narratifs dans les romans arthuriens français en vers (XIIe-XIIIe s.)*, Genève, Droz, 1992.
- N. PIÉGAY-GROS, *Introduction à l'Intertextualité*, Paris, Dunod, 1996.
- J.-J. VINCENSINI, *Pensée mythique et narrations médiévales*, Paris, Champion, 1996.
- Paul ZUMTHOR, *Essai de poétique médiévale*, Paris, Seuil, 1972.

P/IR/FRKÖ-6 Középkori/reneszánsz/XVII. századi költészet II.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

Az egész európai lírai költészet későbbi fejlődésére kiható középkori francia udvari líra – okszitán trubadúr- és észak-francia *trouvère*-költészet – lovagi-udvari meghatározottságának (a *fin'amor* eszmeiség költészetteremtő erejének), továbbá alapvető formai, költészettechnikai, versszerkezeti és retorikai jellegzetességeinek ismertetésén túlmenően a kurzus konkrét verselemzések során áttekintést ad e költészet legfontosabb irányzatairól és költői életműveiről, a konvencionális és személytelen lírai attitűd fokozatos átlényegüléséről egy személyes és szubjektívebb költői szemléletté a késő középkor és a reneszánsz idején. A kurzus kiemelten foglalkozik a *Pléiade* költőinek a XVI–XVII. századi francia lírát megújító verselméleti, poétikai és verstani törekvéseivel.

Szakirodalom:

- Maurice ALLEM (éd.), *Anthologie poétique française. XVIe siècle 1-2*, Paris, Garnier- Flammarion, 1965.
- Pierre BEC, *La Lyrique française au Moyen Age (XIIe-XIIIe siècles)*, t. 1, Paris, Picard, 1977.
- Roger DRAGONETTI, *La Technique poétique des trouvères dans la chanson courtoise*, Bruges, De Tempel, 1960.
- Jean DUFOURNET (éd.), *Anthologie de la poésie lyrique française des XIIe et XIIIe siècles*, Paris, Gallimard, 1989.
- Gérard GROS et Marie-Madeleine FRAGONARD, *Les Formes poétiques du Moyen Age à la Renaissance*, Paris, Nathan, 1995.
- René NELLI, *L'érotique des troubadours*, Toulouse, Privat, 1963.

P/IR/FRKÖ-7 Középkori/reneszánsz/XVII. századi epika I.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

A kurzus az udvari elbeszélések kialakulásának és műfaji típusainak bemutatása mellett az egyes corpusok poétikai és narratológiai szempontú elemzése során áttekinti az okszitán és ófrancia udvari elbeszélések szemléleti és szerkezeti összefüggéseit a trubadúrköltészettel és a francia udvari lírával, meghatározza a kelta mitológia csodás és fantasztikus elemeinek az udvari elbeszélésekben érvényesülő szimbolikus és poétikai szerepét, valamint e verses elbeszélések saját műfaji kritériumaik szerinti belső fejlődését. Az elemzendő művek: *La Novas del Papagay, Castia Gilos, Frayre de Joy e Sor de Plazer, Flamenca*; Marie de France: *Guigemar, Yonec, Éliuduc*; *La Châtelaine de Vergy, Le Lai de l'Ombre, Le Vair Palefroi, Aucassin et Nicolette*.

Szakirodalom:

- Emmanuèle BAUMGARTNER, *Le récit médiéval*, Paris, Hachette, 1995.
- Francis DUBOST, *Aspects fantastiques de la littérature médiévale (XIIe-XIIIe siècles)*, 1-2, Paris, Champion, 1991.
- Roger DUBUIS, *Les Cent Nouvelles Nouvelles et la tradition de la nouvelle en France au Moyen Age*, Presses Universitaires de Grenoble, 1973.

- Laurence HART-LANCNER, *Les Fées au Moyen Age. Morgane et Mélusine: la naissance des fées*, Paris, Champion, 1984.
- Suzanne MÉJEAN-THIOLIER et Marie-Françoise NOTZ-GROB (éd.), *Nouvelles courtoises occitanes et françaises*, Paris, LGF, 1997.
- Daniel POIRION, *Le Merveilleux dans la littérature française du Moyen Age*, Paris, PUF, 1982; *Résurgences*, Paris, PUF, 1986.

P/IR/FRKÖ-8 Középkori/reneszánsz/XVII. századi epika II.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

A kurzus különböző „ciklusokba” besorolt ófrancia *chanson de geste*-eken (*Chanson de Roland*, *Charroi de Nîmes*, *Chanson d'Antioche*, *Chétifs*, *Chanson de Jérusalem*) keresztül kívánja vizsgálni az etnikai-vallási szembenállás, illetve kiengesztelődés változatait. A stilisztikai elemzésekkel kombinált mentalitáskutatás párhuzamos latin (Einhard, Petrus Tudebodus, Névtelen normann krónika, Türoszi Vilmos) és bizánci (Anna Comnena, Kinnamos) prózai szövegek szóhasználatának vizsgálatával egészül ki.

Szakirodalom:

- Michel BALIVET, *Mélanges byzantins, seldjoukides et ottomans*, Istanbul, 2005.
- Paul BANCOUR, *Les musulmans dans les chansons de geste du cycle du roi*, Aix-en-Provence, 1982.
- Jean FLORI, *La guerre sainte*, Paris, 2001.
- Henri GRÉGOIRE, *Autour de l'épopée byzantine*, Londres Variorum, 1975.
- Tivadar PALÁGYI, „*La chanson des Chétifs et ses pendants exotiques*”, in *L'Exotisme dans la poésie épique française*, In memoriam Klára Csűrös, Paris 2003, p. 29-45.
- Kenneth SETTON (éd.), *A History of the Crusades*, Madison, 1969-1989.
- D.A. TROTTER, *Medieval French literature and the Crusades, 1100-1300*, Genève, 1988.

P/IR/FRKÖ-9 Francia nyelvtörténet I.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

A középkori francia (és okszitán) irodalmi szövegek nyelvvállapotának, retorikai és poétikai értékeinek megértéséhez és helyes értelmezéséhez feltétlenül szükséges a szövegeket megőrző ófrancia (*langue d'oïl* és *langue d'oc*) dialektusoknak a mai francia nyelvvállapottól lényegesen eltérő fonetikai, morfológiai, szintaktikai és szemantikai sajátosságai elmélyült ismerete. A kurzus a legfontosabb, reprezentatív szövegrészletek intenzív szövegnyelvészeti elemzése során kívánja ezeknek az elengedhetetlen nyelvi ismereteknek az elsajátítását biztosítani.

Szakirodalom:

- E. BAUMGARTNER, Ph. MÉNARD, *Dictionnaire étymologique de la langue française*, Le Livre de Poche, Paris, 1996.
- Claude BURIDANT, *Grammaire nouvelle de l'ancien français*, Paris, SEDES, 2000.
- R. MARTIN, M. WILMET, *Syntaxe du moyen français*, Bordeaux, Sobodi, 1980.
- G. MATORÉ, *Le Vocabulaire et la société médiévale*, Paris, PUF, 1985.
- Philippe MÉNARD, *Syntaxe de l'ancien français*, Bordeaux, Éditions Bière, 1994.
- Gérard MOIGNET, *Grammaire de l'ancien français*, Paris, Klincksieck, 1979.
- J. PICOCHÉ, Ch. MARCHELLO-NIZIA, *Histoire de la langue française*, Paris, Nathan, 1989.
- A. REY, *Dictionnaire historique de la langue française*, Paris, Le Robert, 1992.

P/IR/FRKÖ-9 Francia nyelvtörténet II.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

A középkori francia (és okszitán) irodalmi szövegek nyelvállapotának, retorikai és poétikai értékeinek megértéséhez és helyes értelmezéséhez feltétlenül szükséges a szövegeket megőrző ófrancia (*langue d'oïl* és *langue d'oc*) dialektusoknak a mai francia nyelvállapottól lényegesen eltérő fonetikai, morfológiai, szintaktikai és szemantikai sajátosságai elmélyült ismerete. A kurzus a legfontosabb, reprezentatív szövegrészletek intenzív szövegnyelvészeti elemzése során kívánja ezeknek az elengedhetetlen nyelvi ismereteknek az elsajátítását biztosítani.

Szakirodalom:

E. BAUMGARTNER, Ph. MÉNARD, *Dictionnaire étymologique de la langue française*, Le Livre de Poche, Paris, 1996.

Claude BURIDANT, *Grammaire nouvelle de l'ancien français*, Paris, SEDES, 2000.

R. MARTIN, M. WILMET, *Syntaxe du moyen français*, Bordeaux, Sobodi, 1980.

G. MATORÉ, *Le Vocabulaire et la société médiévale*, Paris, PUF, 1985.

Philippe MÉNARD, *Syntaxe de l'ancien français*, Bordeaux, Éditions Bière, 1994.

Gérard MOIGNET, *Grammaire de l'ancien français*, Paris, Klincksieck, 1979.

J. PICOCHÉ, Ch. MARCHELLO-NIZIA, *Histoire de la langue française*, Paris, Nathan, 1989.

A. REY, *Dictionnaire historique de la langue française*, Paris, Le Robert, 1992.

P/IR/FRKÖ-11–16 Disszertációs témakonzultáció 1–6.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

A témavezetővel a disszertáció tárgyában folytatott rendszeres konzultáció, tematikáját és követelményeit a témavezető határozza meg a disszertáció készítéséhez szükséges egyéni kutatómunka igényei és előrehaladása alapján.

Értékelési, ellenőrzési szabályok: Az iskolarendszerű képzési modulban teljesített kurzusok értékelése ötfokozatú (1–5) osztályzatokkal, a tudományos modulban kétfokozatú (teljesítette/ nem teljesítette) szöveges értékeléssel, az oktatói munka kétfokozatú szöveges értékeléssel történik. A tudományos modulban teljesített tanegységekhez tartozó teljesítéseket a doktorandusz témavezetője részletesen ellenőrzi.